

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

= Γραφεία, Σοφοκλέους, Αριστείδου =

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Έσωτερικού: Έτησία Δρ. 10.— Έξάμηνος Δρ. 6.—

Έξωτερικού: » Φρ. 15.— » Φρ. 8.—

Έκαστον φύλλον λεπτὰ 25

Άγγελίαι και διαφημίσεις διαζ. 2 ο στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΙΤΑΝΕ γραμμένο, φαίνεται, να δοκιμάση για λίγες μέρες τη φυλακή κι ο Διευθυντής μας. Κάποια είδηση που δημοσιεύτηκε στον καθημερινό τύπο, έδωσε τόσες υπόνοιες και δέθηκε με τόσα γεγονότα, που άμέσως-άμέσως ή Κυβέρνηση ανησύχησε κ' έδωσε το λόγο στο Στρατοδικείο. Μά οι Στρατοδίκες, από «σκοπιμότητα», που θα την ξηγήση σε ιδιαίτερή του απόλογιά ο κ. Ταγκόπουλος, του έπιβάλανε μιάν έλαφρή ποινή, κ' ή Κυβέρνηση που έννοιωσε πια την αλήθεια, ήρθε με Χάρη να σηκώσει ολότελα την μικρή τιμωρία. Ός τόσο, το άτύχημα τούτο είναι χαρακτηριστικό, για τη σπασμοδικότητα που διακρίνει όλους έμås τους ρωμικούς και για τη γληγοράδα που οι ήθικες αξίες κιντυνεύουνε, από λογίς παρεξήγησεις, να καταπατηθούν. Ο Διευθυντής μας, που δεκαοχτώ χρόνια ολάκαιρα αγωνίζεται ένα σκληρό, δύσκολο κ' επίπονο ιδεολογικό άγώνα, άγώνα για την πνευματική ανάγέννηση του τόπου μας, δέχτηκε την κατηγορία του με ψύχραιμη γαλήνη, και βρήκε σύγκαιρα την ευκαιρία για να δοκιμάση την πίστη μερικων στον σημαντικό του άγώνα, τη λειτουργία άλλωστε, που με το πρώτο ένάντιο φύσημα του άνέμου νομίσανε πως χεθήκανε τα πάντα.

Μά ο «Νουμάς» που πέρασε από μπόρες και μπόρες πολιτικές και κοινωνικές, κλείνει μέσα του πλημύνα ζωής, και ξέρει πως ο δρόμος του που άνεβαίνει πάντα προς τις λεύτερες κορφές τις λουσιμέψης από χιόνια κι από ήλιους πρέπει νάναι πάντα άνεχτός και ίσιος. Βέβαια, όσοι αγωνίζονται για ιδέες, στις μέρες και στον τόπο μας, παίρνουνε το δίπλωμα του άνεπιτήδειου, και ίσως και του άγαθού. Μά τούτο ίσια-ίσια δείχνει πόσο έχουμε ανάγκη ακόμα επιμονής για να υποφωθοΰμε ψυχικά και πνευματικά, και να γίνουμε άξιο μέλος της πολιτισμένης ανθρωπότητας, που τραβά σήμερα θαρρετά στο μεγάλο της προορισμό.

Σ' ΕΝΑ του μάθημα, τώρα τελευταία, στο Πανεπιστήμιο ο καθηγητής κ. Ν. Πολίτης, είπε πως δεν είναι σωστό να θέλουμε να μιλάσουμε τη δημοτική γλώσσα στα επιστημονικά συγράμματα. Γιατί, λέει, το Έθνος έργαστηκε εκατό χρόνια ως τώρα για να κατα

σκευάση γλώσσα κατάλληλη για τις ανάγκες της επιστήμης, κ' είναι περιττό ν' αλλάξη.

Θά παρατηρούσαμε, στον κ. Καθηγητή, πως τ' έπιχείρημά του δένειναι νέο. Κάθε φορά που ή γλωσσική μεταρρύθμιση άγγίζει τα άγια των άγίων της τεχνιτής γλώσσας, οι ίδιες φωνές ακούγονται. Για την ποίηση, αϊ καλά. Άς είναι τέλος πάντω και για το δήγημα. Μά όχι, βρε άδερφέ για την επιστήμη... Σάμπως ή επιστήμη να μην είναι στοιχείο κι αυτή ζωής κι' αλήθειας. Σάμπως να στέκεται ξεχωριστή από τη συνολική εξέλιξη. Ίσα ίσα ή επιστήμη διψά και ζητά την άπλη γλώσσα, για διάδοση και για φώτισμα. Ο λαός έχει δικαίωμα στην επιστήμη, κι αυτή προορισμό να κατεβή στο λαό. Τότες μονάχα θα φτάση το μεγάλο της σκοπό. Γι' αυτό κι όπου ο λαός κυριάρχησε, τα Πανεπιστήμια δέ μείνανε αποκλειστικό άπόκτημα στους λίγους μανταρίνους, μά πολλαπλασιαστήκανε, ιδρυθήκανε παντού, ως και ύπαιθρια, για ν' απλώσουνε την πλούσια μόρφωση, σε πλαύτερους κύκλους.

ΕΡΟΥΜΕ πως τελειώνοντας τα γυμνάσια οι μαθητές μας, όχι να λογικευτούνε δεν μπορούνε, μά μήτε να καταστρώσουνε μιá ιδέα στην καθαρεύουσα, δίχως λάθια, σολοικισμούς κι άσυνταξίες. Η παιδεία τους βασανίζει έντεκα χρόνια κι ύστερα τους ξαπολνά με λαφριά συνείδηση. Όσους άρπάζουνε τάνώτερα μαθήματα, ανάγκη να τους μορφώσουνε με θετική μέθοδο. Μ' άμέσως άμέσως κάθε θετικότητα φεύγει με το πρώτο χαιρέτισμα που τους δίνει ή καθαρεύουσα. Η στρυφνότητα, ή άερολογία, ή ψευτορητορική άπεραντολογία τους άπελπίζουνε. Πως ν' ακούσουνε το στεγνό Βορρέα και να μην άγανακτήσουνε; Τον Εΰαγγελίδη και να μη βαρεθούνε; Πως να διαβάσουνε Παπούλια και Σαρίπολο και να μην μπουχτίσουνε; Πως να τους τραβήξη σελίδα του Ρήγγα Νικολάδης; Πως να τους θερμάνη θεωρία του Αίγενίτη; Πως να δώσουνε προσοχή στις διδασκαλίες του Σκια; Άνάμεσ' από το σπουδαστή και το δάσκαλο στέκεται το χάος της καθαρεύουσας, στέκεται το χέρι της έριννιάς που σφίγγει το λαιμό της επιστήμης στον τόπο μας και της κόβει την άνάσα. Επιτήδεψη, ξυλοσοφία, πομπώδικη άναξιότητα, βαρεμός κι άδιαφορία. Νά, τάποτελέσματα. Μά ύστερα άπ' όλ' αυτά ο κ. Πολίτης βρίσκει πως δέ χρειάζεται άλλαγή. Ω πόση, πόση άφέλεια...

ΑΡΑΒΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΟΧΗ

Όλημερίς νά ξαναϊδώ τὰ χνάρια της
παντέχω στοῦ μπαξέ πάλι τὰ χόρτα
θυμᾶμαι τὴ βραδυὰ πὺ χωριστήκαμε
τὸ σάλαγο στερνά πὺ ἐκλείστη ἡ πόρτα.

Τὴν καταχνιά πὺ στὴ ψυχὴν μου ἀπλώθηκε
βουβή, πλατιά σὰ μιὰ φτερούγα μάθρη
όλημερίς τὴν καρτερῶ μονάχος μου
τάχα θάρθει ποτὲ νὰ μὲ ξανάβρει;

Θὰ μπεῖ καὶ πάλι μέσα στὸ περβόλι μου
ζητώντας ἀφορμὴ νὰ μοῦ μιλήσει.
«Τὰ ρόδα τοῦ μπαξέ σου, νὰ πεί, κῦτταζα
τὸ ξεροβόρι ἂν τᾶχει ξεφυλλίσει...»

Καὶ ξέρω πὺς δὲ φέβγει ὅταν ὀλόγλυκτα
ματιὰ στὰ μάτια της θυθίσω λάθρη
όλημερίς παντέχω μὲ καρδιόχτυπο
τάχα θάρθει ποτὲ νὰ μὲ ξανάβρει;

ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟ

ΧΑΡΙΣΜΕΝΟ ΣΤΗ ΝΙΤΣΑ ΧΑΤΖΑΔΑΝ

Θάρσει τὸ στολίδι στὴ Ζενάμπα σου
γιὰ τὸν ἀφράτο τὸ λαιμό της πὺ τῆς δίνεις
μὰ κρύα θᾶναι τὰ μαργαριτάρια σου
καὶ ἴσως καὶ νὰ πληγώσει ἡ σάρκα Ἐκείνης.

Εἶχα κ' ἐγὼ μιὰ τέτοια ἀγάπη κάποτε
πὺ πέταξε καὶ πάει σὰν τὰ τραγούδια
τῆς χάρισα κ' ἐγὼ ἕνα περιδέραιο
ὄντας τὴν εἶδα στολισμένη μὲ λουλούδια.

Τῆς τῶβαλα σὰν τὴν ἀποχαιρέτησα
πὺ ἔφυγε σὰν πουλὶ στὴν ἡλιοχώρα,
ἀπὸ φιλιὰ τῆς τῶκαμα καὶ δάκρυα
—τρανά μαργαριτάρια—. Μὰ πάει τώρα!...

ΤΟ ΔΕΙΛΙΝΟ

Σούρουπο... γαληνὰ τριγύρω ἀπλώνεται...
τραβούνε τὰ κοπάδια γιὰ τὴ βρύση
λιγοθυμούν στὸ δύσμα τὰ ἡλιοχρώματα
καὶ ἡ μέρα ἀρχή, βαρειά, πάει νὰ σβύσει.

Κι' ἐγὼ προσμένω τὴ γλυκιά ἀγαπούλα μου
στὸ πλουμιστό μου ἀκουμπισμένος προσκεφάλι
μοσκοβολάει ἀκόμα ἀπὸ τὸ μῦρο της,
κι' ἔχω σημάδι βάλει ἕνα ἀνθογυάλι,

στὸ μαρμαρένιο ψηλοπαράθυρι μου
μ' ἕνα μπουμποῦκι ρόδου νὰ τῆς γνέψει
τὸ ἀνθένειο κεφαλάκι γέροντας
ἀπ' τὴν κορφοῦλα σὰν τὴν ἀγναντέψει.

Σούρουπο...τὰ κοπάδια τρέχουν, διάζουνται
στὶς στάνες τους νὰ πᾶνε νὰ σταλιάσουν
ὥρα γλυκιά!... καὶ τὰ κορίτσια τὰ δημορφα
μ' ἔρωτα τοὺς καλοὺς τους ν' ἀγκαλιάσουν.

Σάμος — Βαθύ.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΓΟΥΣΤΑΒΟΥ ΓΚΕΪΓΕΡΣΤΑΜ

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ἀπὸ τὶς τρεῖς τ' ἀπομεσήμερο σκοτεῖνιζε κ' ὁ-
λας, γιὰτὶ ἦταν Γενάρης καὶ τὸ νηοὶ πνιγόντανε μὲς
σιὸ θολὸ χειμωνιάτικο φῶς. Τὰ πεῖκα σκεπάζανε ἀ-
κόμα πικρότερα τὰ δυὸ μικρὰ κόκκινα σπιτάκια, πὺ
θροισκόντουσαν στὴν ἄκρη τοῦ δάσου, ἐκεῖ πὺ οἱ
θουνοπλαγιὲς κατέβαιναν πρὸς τὴ θάλασσα. Ὁ στα-
χτὴς οὐρανὸς κρεμότανε θαρὺς πάνω ἀπὸ τὴν ὑγρὰ
γῆ κι' ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ξεραμένα κλαδιὰ τῶν δέν-
τρων στροβίλιζε ὁ ἀγέρας, πὺ ἔπαιρνε τὸν καπνὸ
ἀπὸ τὶς καπνοδόχους, ἔτσι πὺ τὰ σταχτιά του σύννεφα
χανόντουσαν μέσα στὴ σκοτεινὴ ἀιμόδοξα πίσω ἀπὸ
τὰ πεῖκα.

Ὁ γέρο Ζέντερμπεργκ θροισκόντανε στὴν αὐλὴ κ,
ἐκοθε ξύλα. Κάτι καμπουριασμένα, ψιλὰ κλαδάκια,
πὺ ἦτανε σκορπισμένα τριγύρω του πάνω σιὸ χῶμα.
Εἶχε μιὰ ὥρα τώρα πὺ δούλευε, σιγὰ καὶ συλλογι-
σμένος, κἀνοντας συχνὰ διαλείμματα γιὰ νὰ σταθῇ
σιωπηλὸς καὶ νὰ ρίξῃ τὴ ματιὰ του πρὸς τὴ θάλασ-
σα. [Καὶ σὰν τότε χτυποῦσε ὁ δυνατὸς ἀγέρας, ἔπιανε
τὸ δεξί του πόδι, ἐκεῖ πὺ τὸν ἐθασάνιζε πιότερο ὁ
ρεματισμός. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ζέντερμπεργκ ἦταν ἔ-
νας θεοφοβούμενος ἄνθρωπος κι' ὅλος ὁ κόσμος στὰ
περίγυρα γιὰ τέτοιον τὸν θαρροῦσε, δὲν καταριότανε,
μὰ ἔβρισκε τρόπο νὰ ξεσπάσῃ μὲ μιὰ παλιὰ κι' ἀγα-
πημένη του ἔκφραση: «Κι' ὅμως αὐτὸ εἶνε περιέργο!»
πὺ ἀντιπροσώπευε γι' αὐτὸν ἕνα σωρὸ ἀναθεμάτια.

Ἀφοῦ μουρμούρισε αὐτὰ, μιὰ πρὸς τὸν οὐρανὸ,
σάμπως νᾶταν νὰ τὸν ἀκούσῃ κανεὶς ἐκεῖ πάνω, καὶ
μιὰ σιὸν ἑαυτοῦ τοῦ ἴδιο, ἔβριξε ἀκόμα μιὰν ἀνη-
συχνὴ κ' ἐρευνητικὴ ματιὰ στὴ θάλασσα, πὺ τὰ μαῦρα
τῆς κύματα στεφανώνανε κάπου-κάπου κάτι ἄσπρα
χιτίγια ἀπὸ ἀφρὸ, ἔφτυσε σκεφτικὸς καταγῆς καὶ
μπήκε μέσα σιὸ σπῆτι.

«Θᾶχρ χιόνι», εἶπε κατσουφιασμένος, ἐνῶ κἀθησε
κοντὰ σιὸ τῶκα κι' ἄρχισε νὰ τριβῇ τὸ δεξί του
πόδι, πὺ κρατοῦσε ἀγνάντια στὴ φωτιά γιὰ νὰ ζε-
σιάνῃ τὰ ποτίνια του πὺ εἶχανε πιὰ παγώσει ἀπὸ
τὸ κρύο.

«Θᾶχρ γιόνι;» ἀκούστηκε ἀνήσυχν μιὰ φωνὴ ἀπὸ
μιὰ γωνιὰ τῆς κάμαρας, πὺ φωτιζότανε ἀμυδρὰ ἀπὸ
τὰ ροζάοικα κλαδιὰ πὺ ἀνᾶδανε σιὸ τῶκα.

Ὁ Ζέντερμπεργκ πῆρε τὴ ματιὰ καὶ σκάλισε τὴ
φωνιὰ, ἔβαλε ἀκόμα λίγα κλαδάκια κι' ἄρχισε νὰ φασά
μὲ τὸ σιόμα του. Ἡ φωνὴ κόρωσε γιὰ μιὰ στιγμὴ,
μὰ ὅποτε πάλι χιτῆκε σὰν ἕνα πουλὶ νᾶχε δοκιμάσει
μὲς σιὸ νερὸ, καὶ κοινοκαλοντας γύρευε τοῦ κάκου
ν' ἀνάμῃ τὰ ὑγρά ξύλα.

Μιὰ ἀδύνατη λάμψη ἔπεσε στὴ γωνιὰ τῆς κάμα-
ρας, ἀπὸ κεῖ πὺ εἶχε ἀκουστεῖ ἡ φωνή. Πάνω σ'
ἕνα χαμηλὸ ξύλινο υπάγκο καθότανε μιὰ μικροσωμὴ
ζαρωμένη γρηὰ καὶ σκάλιζε ἕνα σωρὸ ἀπὸ πατάτες
πὺ ἦτανε πάνω στὴν ποδιά της. Μὲ τὰ καμπουρια-
σμένα τῆς δάχτυλα, πὺ τὸ θολὸ φῶς τ' ἄφηνε νὰ
φαίνονται πάνω σιὸν κοκκινωπὸ τοῖχο σὰ μαῦρες
σκιὲς, ἔπιανε τὶς πατάτες τὴ μιὰ ὅποτε ἀπὸ τὴν ἄλ-

λη, σπούσε τις ρίζες τους, που ήταν μετωμένες, και τις πετούσε σ' ένα κουβά νερό που θρικότανε πλάι της. Ένθ' ήταν απασχολημένη με τη δουλειά της, γέρισε μια στιγμή προς τη φωτιά και τότε φάνηκε ένα μικρό κι' αδύνατο προσώπακι, στεγνόμενο και γιομάτο ξαρωματιές, μ' ένα θαυμάσιο στόμα και λίγα σταχτιόχρωμα σκουλιά που πέφτανε πάνω σ' ένα στενό κούτελο.

«Ο Ζέντεριπεργκ επανέλαβε την προφητεία του. «Θάχ' η χιόνι», είπε. «Ο αγέρας ξερχεται βορειοανατολικά και το πόδι μου με πονεί.»

«Η γροιά έβαλε τις πατάτες παρόμερα και σηκώθηκε.

«Και τώρα θά βάλω το καφεκάζανο πάνω στο Ζέντεριπεργκ, είπε εύθυμα και δυο γελαστά γέρικα μάτια άσπράγανε στο γέρικο, ρυτιδωμένο της πρόσωπο.

Κ' ένθ' σκάλιζε τη φωτιά και φρεσούσε τις φλόγες με το στόμα της, σκεφτότανε τις άτέλειες μέρες που θάργοντουσαν σέ λίγο. «Καλά τουλάχιστο ποτ' έχουμε και τα θαρέλια με τις ρέγγες!»

«Ο Ζέντεριπεργκ δέν είχε κι' δλότελα δίκιο με την προφητεία του. Το χιόνι δέν ερχότανε άμέσως, μ' άρτι για χιόνι κρύο. Έπηξε τα μαύρα κύματα σέ τόπο που φαινόντουσαν σά γέφυρες από πάγο, που ένώνανε το ένα νησί με τ' άλλο, κι' διαν πιά ο πάγος έπηξε για καλά—τότε άρχιζε νά πέφτη το χιόνι.

«Ήτανε μέρες που χιόνιζε ήσυχα και σιωπηλά, σάμπως ένας άστειρέντος γεωώνας νά σκόπιζε τις άσπρες τουλοπίτες του πάνω από σπίτια και νησιά.

Σύντασια ψήλωνε δλοένα πιά πολύ κι' ή άσπρη ίανκαδιά. Τό χιόνι έντυνε μ' άσπρη τ'ς σκεπαστές βρύσες, έαπλωνότανε πηχτό πάνω στους δρόμους του δάσου, που δέν φαινόντουσαν πιά καθόλου κάτω από τους χιονοσωρούς αυτούς, που μπορούσε νά πη κανείς πώς παίρνανε την κυριαρχία της φύσης, κι από τα χαμηλά παράθυρα των μικρών σπιτιών δέν μπορούσε νά δη κανείς τίποτ' άλλο από μιάν άτέλειωτη άσπρη λαγκαδιά, που το ύψος της έφτανε τα σαρδέμματα των παρθύρων.

Οί άνθρωποι δέω στο νησί άρχίζουσε τότε νά πολεμούν με τις χιονοσιθάδες, που άπειλούσανε νά τους πνίξουνε με το θαρό κι' άσπρο τους σάβανο. Άντοίγανε με το φινάρι δρόμους μέσα στα δάση και παραμερίζανε το χιόνι πέρα από το έμπασμα των σπιτιών και πέρα από τις βρύσες.

Μιά μέρα όμως ήρθε κι' ο βορειοανατολικός αγέρας για νά βοηθήσ'η στο θάψιμο. Ήρθε σάν ένας λυσσαλέος άχιρδός, φέροντας νέους χιονοσωρούς, χωρίς νά καταπονιέται. Καθημερινά ούρλιαζε γύρω από τις γωνιές των σπιτιών, σπειούσε τις ψηλές καπνοδόχες, σήφραγε ανάμεσα από τις πόρτες κι' έκανε το δάσος νά σιενάζη, σά νάχε πιά κουρασθή από την τρομερή επίθεση. Έπειτα σόπασε πάλι για λίγες μέρες κι' οί άνθρωποι άρχισανε ν' ανασαίνουν, τοιμήσανε νά βρούν από τις στενές τους κάμαρες, που είχανε κοιμηθή σάν τις άρκοιδες μέσα στις χειμωνιάτικες σπηλιές τους, κι' ένθ' ή φύση κέρδιζε πάλι την κυριαρχία της, ζητούσανε χιοναλέτρια και φινάρια, έτοιμοι νάνοίξουνε καινούριους δρόμους στη χιονομένη γή.

«Ο βορειοανατολικός αγέρας όμως ξανάρθε πιά δυνατός από πριν, πιά όρμητικός, πιά άγριος, πιά καταλύτης από ποτέ. Νέους χιονοσωρούς σφεντόνιζε κάτω, γιόμιζε τους δρόμους κι' έντυνε τα σπίτια με πηχτά συμπιεσμένα χιονοσύννεφα. Ήταν σά νάχε ύποτάξει από πριν κάθε αντίσταση και σά νάθελε νά θάψη κάθε ζωή που ανάσαινε ακόμα στον άμοιρο κείνο τόπο, που είχε μείνει τώρα κυρίαρχος. Στα δάση το χιόνι, είχε φτάσει το μπόδι του ανθρώπου και τώρα ήρθε το κρύο, συντρόφι της τρικυμιάς. Από το κρύο τρίζανε τα ξύλα των σπιτιών μ' ένα παράξενο τρίζιμο, που έκανε τη φαντασία νά θυμάται τρομερούς θρύλους, κι' ανάμεσα από τα χιονισμένα παράθυρα δέν έδλεπε κανείς τίποτ' άλλο από το δεγνόμενο χιόνι που στροβιλιζότανε γύρω από τα κλαδιά των δέντρων που σιενάζανε.

Τό μάνιασμα τουτο της φύσης διαρκούσε μήνες δλάκερους.

«Όξω στα πέρα νησιά, που κατοικούσανε οί φτωχοί, μονάχοι κι' έρημοι, βασίλευε σιωπή, μιá τέτοια σιωπή, σά νάταν ένα άπέραντο νεκροταφείο, που μόνο ένα δάμα θά μπορούσε νά ξανακαλέση τη ζωή, διαν σέ μεσομήχιες ώρες θά χτυπούσανε οί καμπάνες και θ' άνοιγόntonσαν τα μνήματα. Τα σπίτια μοιάζανε μ' άσπρους μικρούς λόφους, που ύψωνόντουσαν ζωσμένοι από τη τρικυμισμένη χιονοθάλασσα, σάμπως ο γιαιός, που ήτανε τώρα σκλαβωμένος κάτω από την παγωμένη του σκέπη, νάχε ύψωθή με άσπληχη βία πάνω από τους όχτους του, για νά ξεχύση τα πελώρια παγωμένα του κύματα πάνω από τα ύψώματα και τις πλαγιές της γής. Έπειδή ή συγκοινωνία ήταν άδύνατη, τελιώνανε σέ λίγο τα τρόφιμα κι' ερχότανε ή πείνα.

«Ο Ζέντεριπεργκ πήγαινε μέρα με τη μέρα στο παχνί για νά δη τη γελάδα. Έφραζε τις χαρμαίδες με άθρο και δόλευε τη στέγη, γιατί το χιόνι άπειλούσε νά μπη μέσα. Φαί όμως τις έδινε τόσο, μονάχα δυο για νά μισση νά έλπιζε πώς δέ θάχανε το γάλα της.

Κάθε φορά που ή Σίλνα είχε άρμέξει, μαζεύανε το γάλα, κι' οί δυο γέροι κοιταζόντουσαν με τρομαγμένο μάτι σάν τύχαινε νάνε κι' ένα μισό κάρτο λιγώτερο από την προηγούμενη μέρα.

«Η καθημερινή λαχτάρα τους ήτανε αυτή, πώς ή γελάδα μπορεί νά φρεσούσε, γιατί ύστερα θά θρικόntonσαν στην ανάγκη νά περιστοιχούνε στις άρμυρές ρέγγες και στις πετριωμένες πατάτες μονάχα. Χωρίς τη γελάδα δέ θά μπορούσανε νά βασταχτούνε, γι' αυτό τις μονότονες, μακρονές, σκοτεινές μέρες ήταν ή μοναδική φροντίδα τους νά πάνε νά ταΐσουν και νά περιποιηθούν τη γελάδα.

«Η γελάδα πλάγιαζε ζεστά πάνω στα καλάμια και σι' άχυρα του σκεπασμένου σταύλου, που οί μεγάλες χαρμαίδες των τοίχων του ήτανε φραγμένες με άθρο, και μασούσε όλη τη μέρα άχερο και χόρτα. «Οσοι φορές ή γροιά άνοιγε την πόρτα για νά μπη μέσα, ή γελάδα άρχιζε νά μοκανίξη και σήκωνε τρομαγμένη το κεφάλι της προς τον κρύον αγέρα και το χιόνι που όρμούσε μέσα. Κι' διαν ή γελάδα ήτανε μόνη, μπορούσε νά την άκούη κανείς ως μέσα στην κάμαρα, πώς μοκάνιζε τρομαγμένη στη μοναξιά της, διαν ο αγέρας ρειούσε σιθέμελο το σάπι

παχνί της. Τὸ μοκανιτὸ αὐτὸ ἦτανε ἡ κατὰ μὲν ζωντανή φωνή πὺν ἀκούγανε οἱ γέροι ἐξω ἀπὸ τὴν ἴδιαι τους τῇ γυναικὶ καὶ παρατιόσανε σιτὴ μέση, δὲ δουλειὰ τυχάνε νὰ κάνουν γιὰ τὰ τὴν ἀφαικρυσιοῦνε, ὅσες φορὲς μποροῦσε νὰ ξεχωρίσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν βοή τῆς θύρας.

«Τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶ!—Μουγκρίζει γιὰ τὴν λυγριὰ νὰ δῇ ἄνθρωπον», ἔλεγε ἡ γρηά. Καὶ μαζεύνοντας τὸ παλιὸ γουνένιο παλιὸ τῆς γύρω ἀπὸ τὸ μικροκαμωμένο κορμί της, πῆγαινε προσεχτικὰ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χιόνια ὡς τὸ παχνί, ἐμπαινε μέσα κι' ἄρχιζε νὰ κουθεντιάζῃ μὲ τὴν γελάδα.

Ἡ γρηά Ζέντερμπεργκ τῆς διηγότανε μεγάλες ιστορίες, τῆς χάδευε τὸ μαστάρει καὶ τὸ ἄσπρο ἀστέρι πάνω σὲ πούτελο τῆς, καὶ ἡ γελάδα καταλάβαινε πὺς ὅλα κείνα ἦτανε χάδια, γιὰ τὴν ἐπιβεβεῖ τὸ κεφάλι της σιτοῦς ὅμως τῆς γρηᾶς καὶ μοκάνιζε ἀπὸ πίσω της σὰν ἔκανε νὰ φύγῃ.

Ἐξὸν ἀπ' αὐτὸ κι' ὁ Ζέντερμπεργκ, σὰν εἶχε πολὺ καλὸ κέφι, συνειθιζε νὰ συνοδεύῃ τὴν γυναῖκα του καὶ τότε πηγαίνανε κι' οἱ δύο γέροι μαζὶ καὶ κουθεντιάζανε καὶ ὥρες δλάκερες φροντίζανε γιὰ τὴν γελάδα.

«Εἶνε πὲς σὰ μιὰ συντροφιά», ἔλεγε ὁ Ζέντερμπεργκ συλλογιόμενος. Καὶ δὲν μποροῦσαν οὔτε τὴ συντροφιά μὰ οὔτε καὶ τὸ γάλα νὰ στερεθῶν.

Τ' ὅτι σ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους μποροῦσε καὶ νὰ συμβῇ αὐτὸ δὲν πέρασε ποτὲ ἀπ' τὸ νοῦ τους.

Ὁ Ζέντερμπεργκ ἦταν πάνω ἀπὸ ἐξήντα χρόνων κι' ἡ γρηά δέκα χρόνια μεγαλύτερη. Εἶχανε ὅμως ζῆσαι πολὺν καιρὸ μαζὶ κι' ἡ συνήθεια τῆς ζωῆς εἶχε ξεμακρύνει ἀπ' αὐτοὺς, καθὼς κι' ἀπὸ ἄλλους, τὴ σκεψὴ τοῦ θανάτου, ἀκόμα καὶ σὰν ἔφτανε ὁ καιρὸς πὺν ἔπρεπε νὰ τὸν περιμένουν. Ἡ γρηά ἦταν μιὰ μικρὴ καὶ ζωηρὴ γυναικούλα, μ' ὅλα της τὰ χρόνια, εἶχε ἕνα εὐθυμο χαρακτήρα κι' εἶχε ἀγαπήσει πάντα τῆς τὴ ζωή. Ὁ Ζέντερμπεργκ ἀντίθετα ἦταν μιὰ φύση πὺς βαρεῖα καὶ πὺς σκεπτικὴ, καὶ μ' ὅλο πὺν εἶχε λιγώτερα χρόνια ἦτανε ἀσθενικός. Ὁ ρεματισμός, πὺν εἶχε ἀρπάξει ἀρμενίζοντας μὲ τὰ πανιά καὶ ψαρεύοντας, διὰν ἡ τρικυμία κι' ἡ θάλασσα κακομεταχειριζόντουσαν τὸ κορμί του τὸ χυρόπρωρο καὶ τὴν ἀνοιξή, ἔκανε ἀλύγιτες τὶς κλειδώσεις του καὶ τὸν κάρφωνε, διὰν οἱ πόνοι του γινόντουσαν πολὺ ἀβάσταχτοι, μέρες δλάκερες σὲ κρεββάτι.

«Οὔτε μιὰ μέρα δὲν ἔμεινα σὲ κρεββάτι», συνειθιζε νὰ λέῃ ἡ γρηά, «ἔξω ἀπὸ τὶς γέννες μου. Τώρα ὅμως τὰ παιδιὰ μεγαλώσανε κι' εἶνε καιρὸς πὺν λείπουνε. Αὐτὸ ὅμως τὸ λέω, πὺς μιὰ φορὰ νὰ πέσω σὲ κρεββάτι καὶ πὰ δὲν ξανασηκωνοῦμαι ποτὲ πὰ, αὐτὸ τὸ νοιώθω!»

Ὁ Ζέντερμπεργκ διάβαζε πολὺ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ. Μὲ τὰ ματογιάλια σιτὴ ἡφίτη καὶ τὴ διαθήκη ἀνάμεσα σὲ σκεβρά του χέρια καθότανε τὴ μέρα σὲ παράθυρο, πὺν χιτυοῦσε πάνω τὸ παγωμένο χιόνι, εἶτε τὸ θρόνυ μὲρὸς σιτὴ μικρὴ πετρελαῖο λάμπα, πὺν τὴν εἶχανε κατεδαμμένη τόσο ὅσο γιὰ νὰ μὴ σβύσῃ, γιὰ νὰ τοὺς φτάσῃ τὸ λάδι τους, καὶ διάβαζε κεφάλαιο μὲ κεφάλαιο, ψιθυρίζοντας κάπου κάπου καὶ καμιά λέξη καὶ κουνώντας συχνὰ τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ δειξῇ πὺς συμφωνᾷ.

Στὴ γρηά δὲ διάβαζε ποτὲ τίποτα, γιὰ ποτὲ τῆς

ἔερωτοῦσε, κι' ὁ Ζέντερμπεργκ δὲν ἤθελε πὰ ν' ἀνακοινώσῃ τὶς σοβαρὲς σκέψεις του σιτὴ γυναῖκα του, πὺν δὲν εἶχε καθόλου θεροσκενικὸ αἰσθημα. Ἡ Στίνα πὰ ἀπὸ μέρος τῆς θύμωνε ὅσες φορὲς ὁ Ζέντερμπεργκ καθότανε ἔτοι σκεμμένος πάνω σὲ διβλίο ὅλη τὴ μέρα. Δὲν εἶχε νοιώσει ποτὲ κέφι γιὰ καὶ τέτοιο καὶ γι' αὐτὸ δὲν τῶς κάνει καὶ ποτὲ τῆς. Καταλάβαινε ὅμως τὸν ἑαυτὸ τῆς ; εἰρότερο ἀπὸ τοῖ ἄντρα τῆς, ὅσες φορὲς κοιτάζε τὴν ἐντύπωση ἔκανε σὲ μυαλό του ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Ἡ ἔξερε δέβαια πὺς δὲν εἶχε τὴν ὁρθοδοξία. Αὐτὸ τῆς ἔλεγε κι' ὁ Ζέντερμπεργκ πολὺ συχνά. Ἀπαντοῦσε σκεδὸν πάντα θυμωμένη κι' ἔλεγε πὺς ἡ πίστις τῆς ἦταν καλὴ σὰν καὶ τὴ δικιά του, μ' ἀπὸ μέσα τῆς ντεπτότανε γι' αὐτὸ καὶ σκεπτότανε πὺς ὁ ἄντρας τῆς εἶχε δικίον. Καὶ τὸν τελευταῖο καιρὸ σόφαινε γιὰ νὰ μὴ τὸν ἐρεθίσῃ καὶ γιὰ τὴν φοβότανε γιὰ τὸ κέφι του καὶ ἤθελε τὸ κατὼ κάτω ν' ἀποφύγῃ ἕναν κανγὰ ἀνάμεσα σὲ τέσσερες ξερούς τοίχους.

Ἡ τελευταία χιονοθύελλα ἔσπασε ἐντὶς μέρες. Ἦτανε δουλειὰ καὶ δουλειὰ νὰ πᾶνε σιτὴ θρόση γιὰ νὰ φέρουνε νερὸ, ἦτανε δουλειὰ δέβαια νὰ κόφουνε ξύλα καὶ νὰ τὰ φέρουνε σὲ σπῆτι, δουλειὰ νὰ πᾶνε σὲ παχνί γιὰ νὰ ταῖσουν τὴν γελάδα, δουλειὰ νὰ φέρουνε τὸ γάλα ἀπὸ τὸ παχνί σὲ σπῆτι, ἦτανε δουλειὰ σὲ τέλος νὰ φτυαρίσουν τὸ χιόνι ἀπὸ τὸ ἔμπασμα, γιὰ νὰ μὴ σκεβρώσῃ ὁλότελα ἡ πόρτα.

Βδομάδες δλάκερες εἶχανε μείνει οἱ δύο γέροι κλεισμένοι. Μ' ὅλη τὴ μονοτονία πούχανε οἱ μέρες, ὁ καιρὸς πέρασε γλήγορα καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς δύο τοὺς δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ πὺς χιόνιζε ἀδιάκοπα τόσο καιρὸ. Κι' ὅμως ἦτανε κάποιες ὥρες τόσο ἀτέλειωτα μακρυνές, πὺν μιὰ σιωπηλὴ φρίκη ἔπιανε τοὺς δύο γέρους μέσα σὲ μικρὸ, ἀπομακρυσμένο καὶ χιονοσκεπαστὸ κείνο σπιτάκι.

Ἐνα θρόνυ δὲν εἶχανε ξύλα γιὰ τὴ φωτιά, γιὰ εἶχανε σωθῇ πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα πὺν λογαριάζανε. Τὴ λάμπα δὲν τοιμοῦσαν νὰ τὴν ἀνάβουνε τόσο συχνά. Κάνανε οἰκονομία σὲ λάδι, σὰ νᾶτανε τὸ φῶς τῆς λάμπας μιὰ εὐχαρίστηση πὺν δὲν ἔπρεπε νὰ χαίρονται πολὺ συχνά. Τίποτα δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ κι' ὁ Ζέντερμπεργκ ἔπρεπε νὰ βγῇ ὅξω σὲ σκοτάδι γιὰ νὰ φέρῃ ξύλα.

Πέρασε κάμποση ὥρα κι' ἡ Στίνα ἄρχιζε νὰ φοβάται μέσα σιτὴν κάμαρα, πὺν ἦταν σκεδὸν σκοτεινὴ. Ἐνα δὺν κλαδάκι φωτίζανε ἀκόμα σὲ τῆς, μὰ σ' ὅλες τὶς γωνιὲς ἦτανε θεοσκοτεινὰ. Μόνο τὰ παράθυρα μποροῦσε νὰ δῇ κανεὶς, πὺν ἦτανε σκεπασμένα μὲ χιόνι καὶ γιὰ τὴν τόσο τρομερὰ μὲς σὲ σκοτάδι. Στὴ γρηά φαινότανε σὰ νᾶχε περάσει μιὰ ὥρα δλάκερη κι' ἄρχισε ν' ἀπορῇ μὴ ξέροντας πὺν μποροῦσε ὁ Ζέντερμπεργκ νὰ μείνῃ τόσο ὥρα.—«Κι' ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ συνέβηκε τίποτα;!»—συλλογίζονταν ἡ γρηά, καὶ φοβότανε σὰν ἕνα παιδί πὺν τῶχονε κλείσει σὲ σκοτεινὰ. Μὲς σιτὴν τρομάρα τῆς ἄρχισε νὰ μουμουρίζῃ προσευχὲς χωρὶς νόημα καὶ σύνδεση, γιομάτη φρίκη μὲρὸς σὲν ἀθέατο ὄχιρὸ, πὺν τῆς φαινότανε νὰ θιγίλῃ ἕνα γύρο τῆς. Δὲν ἤθελε ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα γιὰ νὰ κοιτάξῃ ὅξω, γιὰ εἶτοι μόνο τὸ κρὺ θάμπαινε μὲς σιτὴν κάμαρα. Οὔτε τὴ λάμπα δὲν ἤθελε νὰ νάψῃ. Ἀν τὴν ἔβλεπε ὁ Ζέντερμπεργκ θὰ χαλοῦσε τὸν κόσμο. Ἡ τρομάρα ὅμως

δὲν τὴν παραιτοῦσε, ἐρέδιζε τὴ φαντασία της, ἐβλέπε φριχτά στοιχιά μέσα στὴ μοναξιά της, κ' ἔτσι γλύστιρε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν πόρτα, τὴν ἔκλεισε πίσω της προσεχικὰ καὶ κάθησε σὶδ κατώφλι. Ἦσαν ντυμένη μ' ἓνα ψιλὸ μονάχα μάλλινο σάκο καὶ φοροῦσε στὰ πόδια της ξυλοπάπουσα. Ὁ ἀγέρας τὴν ὑλὶγε μ' ἓνα παγερὸ κρύο καὶ τὸ χιόνι ἔλυνε στὰ πόδια της καὶ τὰ γόνατα της, ὥσπου θράχηκε ὁλότελα. Δὲν ἴδνωσε ὅμως. Σιεκότανε σιωπηλῇ, μαζεύοντας μὲ τὰ χέρια της πολὺ σφιχτὰ τὸ σάκο της γύρω ἀπὸ τὸ κορμί της, καὶ προσπαθοῦσε νὰ δῇ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ χιόνι ποῦ τῆς μαστίγωνε τὸ πρόσωπο.

Δὲν ἦτανε βολετό. Δὲν ἔβλεπε τίποτα, οὔτε τὸ χέρι της ἀκόμα μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια της, μόνον τὸ πέσιμο τοῦ χιονιοῦ ποῦ ὀλοένα πῆλωνε πάνω στὸ κατώφλι.

«Ζέντερμπεργκ!» φώναξε τὴ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὀλοένα πιὸ δυνατὰ κ' ὀλοένα πιὸ τρομαγμένα.

Μὰ τὸ καταλάβαινε κ' ἡ ἴδια πὼς ἡ φωνή της δὲν μπορούσε νὰ διαπεράσῃ τὸν ἀγέρα καὶ τρέμοντας ἀπὸ τὸ κρύο ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ πετάχτηκε μέσα στὴν κάμαρα, γιατί ὁ ἀγέρας σπρώχνοντας τὴν πόρτα τὴν ἔκλεισε μ' ἓνα τέτοιον κρότο, ποῦ οἰσίστηκε τὸ στήσι δάκρυο. Ἰσα ἴσα τὴν ὥρα ποῦ μπῆκε μέσα τὸ ρολοὶ τοῦ τοίχου ἄρχισε νὰ χτυπᾷ, ἀναδεύοντας ἓνα γρινιάρικο, ὑπόκωφο ἦχο, ποῦ ἀντιλαλοῦσε τόσο παρὰξένα μὲς στὴ σιωπῇ. Ἡ γρηὰ φώναξε δυνατὰ ἀπὸ τὴν τρομάρα της, πασπατεύοντας μὲς στὸ σκοτάδι πῆρε τὰ σπέρτα καὶ μὲ τρεμάμενα χέρια ἄναψε ἓνα. Ἡ γαλάζια φλόγα, ποῦ ἀνάλαμψε οἰγὰ οἰγὰ, τὴν ἔκανε νὰ τρομάξῃ παραπάνω καὶ μόλις καὶ μετὰ βίαιας κατὸρρωσε ν' ἀνάψῃ τὴ λάμπα. Τὴν ἴδια ὅμως σιγμὴ ποῦ ἄναψε φῶς, ἀκουστήκανε θήματα στὴν εἴσοδο. Φύσηξε πίσω γλήγορα τὴ λάμπα, κ' αὐτὴ δὲν ἤξερε γιατί, καὶ κάθησε σιωπηλῇ, ἐνῶ τὰ λίγα της δόντια χτυποῦσαν ἀπὸ τὸ κρύο.

Ὁ Ζέντερμπεργκ μπῆκε μέσα καὶ πέταξε μὲ κρότο τὰ ξύλα μπρὸς στὸ πικόπι ποῦ βριοκότανε κ' ἔβλεπε μέσα στὴν κάμαρα.

«Γιατὶ ἔδωσες τὴ λάμπα;» ρώτησε. Ἦσαν γιομάτος χιόνια, κ' ἀφοῦ ἔβγαλε τὸ σακάκι του, πῆγε μπρὸς στὴν πόρτα καὶ τίναξε τὰ χιονισμένα σιιδάλια του.

Δὲν ἀπάντησε τίποτα, ἔτσι σιωπᾶνοντας προσπαθοῦσε νὰ καταπνίξῃ τὴν ταραχὴ ποῦ εἶχε πάρει ἀπὸ τὴν τρομάρα της.

«Αὐτὴ εἶνε μὰ τὴν ἀλήθεια μιὰ παράξενη γρηὰ», ἄρχισε νὰ λέῃ ὁ Ζέντερμπεργκ, μὰ σταμάτησε σάμπως νὰ γύρευε νὰ δώσῃ τόπο τῆς ὁργῆς.

«Ὑστερ' ἀπὸ λίγο φώναξε ἀπότομα: «Ἄναψε τὴ λάμπα γιὰ νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ βλέπῃ τουλάχιστο!»

Ἐπᾶκουσε μηχανικὰ, μὰ τὸ κορμί της δάκρυο ἔτρεψε καὶ δὲν μπορούσε οὔτε ἡ ἴδια νὰ καταλάβῃ γιατί εἶχε τρομάξῃ τόσο πολὺ.

«Ἐκανες ἀλήθεια τόσο ὥρα», μουρμούρισε, «κ' εἶνε τόσο φοβερὸ νὰ μένῃ κανεὶς ὁλομόναχος.»

«Ἐκανα πολὺν ὥρα;» εἶπε ὁ Ζέντερμπεργκ ζωηρά. «Θαροεὶς λοιπὸν πὼς εἶνε εὐκολο νὰ πᾶς νὰ φέρῃς ξύλα, διὰ τὸ χιόνι τᾶχει σκεπάσει πῆγες ψηλὲ; Καὶ κάθεσαι δῶ πέρα κ' ἀνάβεις τὴ λάμπα μόνον γιὰ σένα, χωρὶς νᾶχῃς καμιάν ἀνάγκη γιὰ φῶς. Καὶ σὰν ἀκοῦς πὼς ἔρχομαι, τὴ σήνεις, γιατί τᾶχα δὲν πρέπει νὰ τὸ ξέρω!»

Τὸ τελευταῖο αὐτὸ ἶδπε σὲ τόνο κηρύγματος κ' ἐνῶ μιλοῦσε ἔτσι ἀκούμπησε ἓνα κομμάτι ξύλο πάνω στὸ πικόπι.

«Νὰ, αὐτὴ εἶνε ἡ παλιὰ ψευτιά, ποῦνε θαθεῖα ριζωμένη μὲς στὴν καρδιά τῶν ἀνθρώπων!» ἐξακολούθησε. «Αὐτὸς εἶναι ὁ σατανὰς, ὁ διάβολος, τὸ παλιὸ φίδι, ὁ πατέρας κάθε ψευτιάς!»

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔλεγε σ' ἓνα πολὺ σκληρὸ τόνο, σὰ νᾶθελε νὰ καθουχάσῃ τὸν ἑαυτὸ του ἀφορίζοντας.

«Ἡ γυναῖκα δὲν πρέπει νὰ λέῃ ψέματα σὸν ἀντρα της, γιατί ὁ ἀντρας εἶνε ἡ κεφαλὴ τῆς φιλίας, ὅπως κ' ὁ Χριστὸς ἡ κεφαλὴ τῆς κοινωνίας. Ἐὖν ὅμως μοῦ λὲς ψέματα, γιατί εἶχες ἀναμένη τὴ λάμπα, φώναξε δυνατύτερα, «κ' ὅτε γελᾷς καὶ τὴν καρδιά σου τὴν ἴδια, γιατί τὴν ἔδωσες καὶ πάλι, θέλοντας νὰ μ' ἀπατήσῃς.»

Ἡ Σίνα εἶχε καθουχάσει σὸ μετὰξὺ. «Ὑστερα δὲ ἤξερε τόσο πολὺ τὸν καλὸ της τὸ Ζέντερμπεργκ», διὰν εἶχε κέφι γιὰ κήρυγμα, καθὼς ἔλεγε, ποῦ ἤτανε μάλιστα ἔτοιμη νὰ τ' ἀπαντήσῃ.

«Ὅταν ὁ Ζέντερμπεργκ τὸ κατάλαβε, τὸ φρενέτο του πρόσωπο πῆρε ἓνα βαθὺ κόκκινο χρῶμα. Ὁ ἴονος του, ποῦ ἔμοιαζε πὼς λέει κήρυγμα, ἐξαφανίστηκε σὸ λεφτό.

«Σώπαε, γυναῖκα!» φώναξε μὲ θρονητὴ φωνὴ καὶ σὺγκαιρα χώρισε μ' ἓνα χτύπημα σὲ δυὸ τὸ ξύλο ποῦ ἦτανε πάνω στὸ πικόπι, ἔτσι ποῦ τὰ δυὸ κομμάτια του πεταχτήκανε τὸ ἓνα ἀπὸ δῶ καὶ τ' ἄλλο ἀπὸ κεῖ, μακριὰ μὲς στὴν κάμαρα. Ὑστερα ἐξακολούθησε νὰ χτυπᾷ μὲ τὴ δύναμη τῆς ὁργῆς χωρὶς νὰ θγάξῃ μιὰ.

Ἐτρίξε τὰ δόντια του κ' ἔκανε πεισματωμένους τὴ δουλειὰ του. Ἡ γρηὰ ὅμως μᾶεψε σιγὰ-σιγὰ τὰ ξύλα, φουσοῦσε τὴ φωτιά σὸ τζάκι καὶ σὸ τέλος ἔδωκε τὴ λάμπα. Ἐπὶ πέρασε τὸ θρόνυ, χωρὶς νὰ πῇ κανεὶς τοὺς μιὰ λέξη. Ὁ ἀγέρας ὅμως χτυποῦσε μὲ θόρυβο τὸ χιόνι πάνω στὰ τζάκια κ' ἀπὸ τὴν κληροδοχὴ ἔφερνε πίσω τὸν καπνὸ μέσα στὴν κάμαρα.

(Ἔχει συνέχεια)

(Μετάφραση ΛΕΟΝΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ)

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀρ. Δαμ.—Πάτερ Πολὺ καλὸ Νὰ μᾶς στείλεις κ' ἄλλ. Τί νὰ σοῦ τὸ κοῦβουμε; Ὑστερ' ἀπὸ τόσα καὶ τόσα ποῦ λαβαίνουμε, νιώσαμε κάποιο ξανάσασμα μὲ τὸ δικό σου.—κ. Ἰαν. Ναθ. Λευκάδα. Στείλε μας καὶ τᾶλλο. Ἄν θέλεις ὅμως ν' ἀκούσεις καὶ τὴ γνώμη μας, ξεφορτωσέ το ἀπὸ τὴ φιλοσοφία καὶ ἀφίσα νὰ βγαίνει μόνη της καὶ ἄκοπα ἡ φιλοσοφία ἀπὸ τὴ διήγησιν.—Τακτ. ἀναγνώστη Λάρισα. Ὁ ἴδιος εἶναι.—κ. Α. Ἀστεροῖδη. Ὅταν γράφεις τέτοιους στίχους:

Τραγοῦδια αὐτὰς ἐξυμνοῦσι,
ἐλπίδες καὶ θνεῖρα αὐτῇ,
θᾶλθει μέρα νὰ ξαναγῶσι
οἱ χοροὶ, γιὰ νὰ ζωογονηθῇ, ν' ἀναγεννηθῇ

οὐ συμβουλευόμε νὰ παρατήσεις τὴν ποίησιν, ποῦ ἔχει ἀγκάδια πολλὰ, καὶ νὰ ριχτεῖς μὲ τὰ μ' ὅτε σὸ διάβασμα.—κ. Α. Τσαρμ. Σ' εὐχαριστοῦμε, μὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ βιάζεσαι. Μὲ τὸν καιρὸ θὰ γράφεις καὶ τραγοῦδια ποῦ νὰ δημοσιεύονται.—κ. Θ. Μ. Ἄργος. Νὰ τὸ ξαναγράψεις. Νὰ τ' ἀρχίσῃς ἔτσι: «Ὁ Ρούλης ὁ Γκῶκος καὶ ἡ κόρη τοῦ παπᾶ κτλ» καὶ νὰ τοῦ δώσεις πιὸ δυνατό, πιὸ ζωηρὸ τέλος. Θὰ γίνῃ ἓνα σύντομο καὶ καλὸ διηγηματάκι.—κ. Γ. Ιὰ δυὸ ἐπιγράμματά σου εἶναι δυστυχῶς σαγὰ καὶ ἀνόητα.—Γ. Μ. Στ. Χίο. Θὰν τὰ λάβεις.—Γ. Σας. Σακελ. Ζήτησε γράμμα μας σὸ Ρ. Α. Πάρος.—κ. Ρ. Δοῦξ. Ζήτησε γράμμα μας σὸ Ρ. Α.—κ. Π. Σμ. Λάρισα. Λάβαμε τὸ γράμμα σου. Ποίημα δὲν εἶχε μέσα. Γ. Περ. Ἐλάβαμε τὴ συνδρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε.